

Allt

STEVE MCQUEEN

Ålder: 55 år.

Familj: Gift med Bianca Stigter, två barn.

Bor och arbetar: London och Amsterdam.

Bakgrund: Född i London. Studier i konst och film vid bland annat Chelsea School of Art, London, University of London och New York University Tisch School of the Arts.

Viktiga utställningar: Museum of Modern Art, New York (1997), Whitney Museum of American Art, New York (2016), Tate Modern, London (2020), Serpentine Galleries, London (2023).

Filmer: *Hunger* (2008), *Shame* (2011), *12 Years a Slave* (2013), *Widows* (2018), tv-antologin *Small Axe* (2020), *Occupied City* (2023), *Blitz* (2024).

Kommande utställningar: *Steve McQueen: Bass*, Dia Beacon (maj-april 2025) och *Steve McQueen*, Dia Chelsea (september-januari 2025), båda i New York.

Ljus på konstgeniet

Regissören och konstnären **Steve McQueen**, Oscarsvinnare för filmen *12 Years a Slave*, är trippelaktuell i Sverige. Hans nya film *Blitz* visas på Stockholms filmfestival, där han också tar emot årets Visionary award.

Dessutom tilldelas han Rolf Schock-priset, värt 600 000 kronor.

”Jag planterar frön. Vissa saker växer, medan andra vissnar och dör”, konstaterar pristagaren.

KARIN GRUNDBERG WOLODARSKI (TEXT)

»I konsten finns inga regler, den enda regeln är tyngdlagen. I filmskapande har du en början och ett slut, men inom det kan du leka.«

FILMMAKAREN. Paul Weller, Elliott Heffernan och Saoirse Ronan i nya filmen *Blitz*. Till höger scen ur Oscarsvinnaren *12 Years a Slave* från 2013 med Sarah Paulson och Lupita Nyong'o i rollerna.

När Steve McQueen dyker upp bakom skärmen på kontoret i Amsterdam har assistenten redan hunnit be om ursäkt för förseningen. Under intervjun lyssnar den brittiske regissören och konstnären noga på frågorna och väljer sina ord med omsorg, trots att han är mitt uppe i lanseringen av sin nya film. Ingenting görs halvdant.

”När du skapar, tänker du inte på att vinna priser. Jag är väldigt tacksam”, säger han om sin dubbla aktualitet i Sverige.

Den 11 november tar han emot Rolf Schock-priset på Konstakademien i Stockholm och dagen därpå tilldelas han årets Visionary award på Stockholms filmfestival.

Steve McQueen berättar att han faktiskt besökt Stockholm en gång tidigare, för runt 20 år sedan med sin fru **BIANCA STIGTER**. Hon väntade då deras dotter.

”Jag tror att jag såg Pippi Långstrumps museum, och jag minns ett skepp som sjönk. Det var ett fantastiskt museum”, säger han.

Vad tänker du på när man säger Sverige?

”En av världens bästa regissörer kommer från Sverige, **INGMAR BERGMAN**. Jag blev inbjuden att besöka hans ö för länge sedan, men jag kunde inte då”, säger han och nämner att filmer som *Det sjunde inseglet* och *Fanny och Alexander* gjorde ett stort intryck på honom.

”I *Fanny och Alexander* finns det så många detaljer”, säger han.

Har Ingmar Bergman varit en inspiration för ditt filmarbete?

”Han är en av filmens ikoner, så det är omöjligt att inte vara inspirerad av honom. Det är som att vara musiker och säga att Beatles inte är en influens – hur kan de inte vara det?”, svarar han.

Vi fokuserar på Steve McQueen och hans senaste arbeten. I en intervju i *The Art Newspaper* från i våras går det att läsa att Steve McQueen främst

ser sig som en konstnär. Det är en bild han bekräftar, samtidigt som han ogillar omgivningens vilja att hela tiden sätta etiketter på honom.

”Det handlar om att experimentera och utmana, att formulera saker genom olika konstformer. Jag skiljer inte detta från att vara regissör”, säger han.

”I konsten finns inga regler, den enda regeln är tyngdlagen. I filmskapande har du en början och ett slut, men inom det kan du leka. Jag gillar dock idén om struktur eftersom jag gillar berättande.”

Föredrar du någon form av berättande framför en annan?

”Jag är emot etiketter. Du är författare och journalist – det är vad du gör. Du behöver kategorisera, men jag behöver inte det. Det är ditt jobb.”

Går det att tala om konströrelser som definierar vår tid, som kubismen eller impressionismen gjorde på sin tid?

”Jag vet inte, det är inte mitt problem. Det är kritikernas problem, ni kategoriserar.”

Musiken får stor plats

När *Di Weekend* frågar vilka konstnärer som inspirerar honom nämner han **FELIX GONZALEZ-TORRES**, **DAVID HAMMONS** och **BRUCE NAUMAN**. Tre amerikanska konstnärer som alla arbetar med olika uttrycksformer, som skulptur, fotografi, videokonst, installation och måleri.

”Jag beundrar själen i Gonzalez-Torres konst”, säger han om den amerikanske bildkonstnären som gick bort 1996.

Musiken spelar ofta en framträdande roll i Steve McQueens verk.

”Musik kan infiltrera vilken omgivning som helst. Den kan söka sig igenom vilken spricka som helst; den är allomfattande och har ingen ram.”

”Den är så kraftfullt och närvarande. Jag kanske är en frustrerad musiker – en musiker utan ljud.”

Steve McQueen beskriver sin senaste film, krigsdramat *Blitz*, som en berättelse som är relevant i dagens värld. Filmen skildrar krig ur ett barns ögon, i detta fall 9-årige George som evakueras ▶

STOCKHOLM VISIONARY AWARD

Stockholm visionary award instiftades 2004 för att hylla visionärer inom modern film. Priset har genom åren tilldelats filmskapare som **TERRY GILLIAM**, **DARREN ARONOFSKY** och **WES ANDERSON**. Fjolårets pristagare var den franska regissören **CATHERINE BREILLAT**. Priset strävar efter att lyfta fram innovation och originalitet inom filmkonsten.

KÄLLA: STOCKHOLMS FILMFESTIVAL

ROLF SCHOCK-PRISERNA

■ När den svensk-amerikanske filosofen **ROLF SCHOCK** gick bort 1986 efterlämnade han en betydande förmögenhet. I testamentet angav han att hälften av arvet skulle användas för att instifta fyra priser inom områdena logik och filosofi, matematik, visuella konst samt musikaliska konst. Pristagarna föreslås av Kungliga Vetenskapsakademien, Kungliga Akademien för de fria konsterna och Kungliga Musikaliska akademien.

■ Rolf Schock-priset delas ut vartannat år. I år är prissumman 600 000 kronor per pris, sammanlagt 2,4 miljoner kronor.

■ I samband med prisutdelningsceremonin i november anordnar akademierna symposier, utställningar och konserter.

KÄLLA: KONSTAKADEMIEN

TRE STATYETTER.

Steve McQueen på Oscars-galan 2014 då hans film *12 Years a Slave* vann pris för bästa film, bästa kvinnliga biroll och bästa manus.

KONSTNÄREN.
Videoverket *Sunshine state*, 2022, till höger.
Bilden nedan *Weight*,
2016, i 24 karats guld,
myggnät och metall.

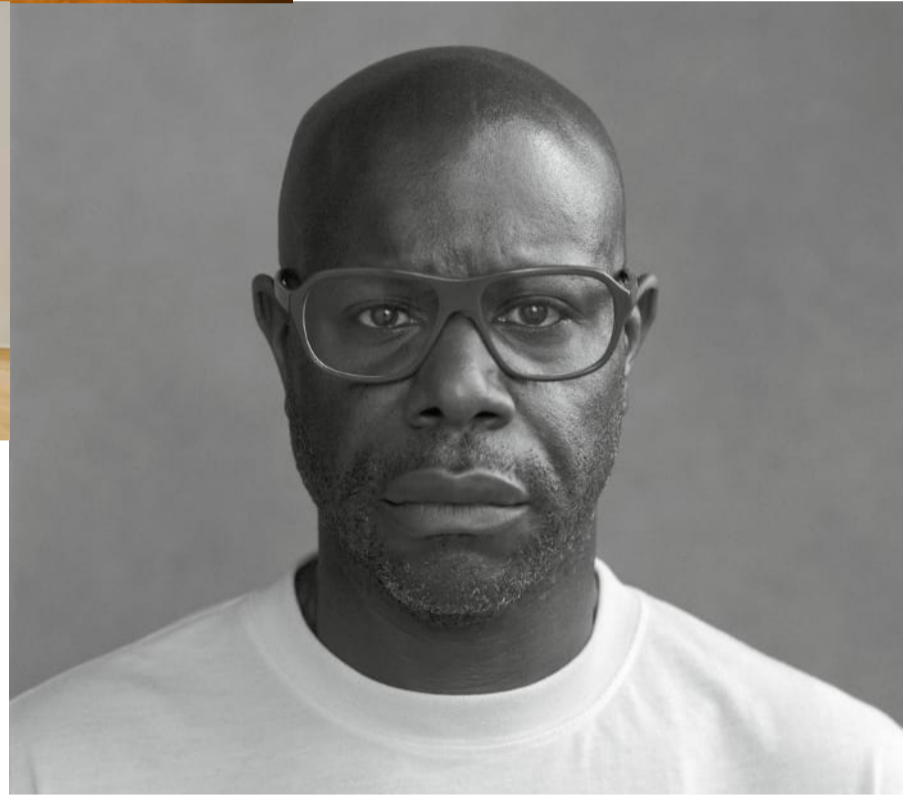

FOTO: JAMES STOPFORTH

► till den engelska landsbygden under andra världskriget, men trotsar sin mammas beslut och ger sig av tillbaka till London.

Filmen kommer samtidigt som det pågår krig i Mellanöstern och Ukraina. Steve McQueen säger att han påbörjade arbetet med filmen före det ryska anfallet på Ukraina i februari 2022.

”Tajming är viktigt, och det händer ofta mig. Jag är glad över det eftersom jag känner mig behövd som konstnär och regissör”, säger han.

Vad kan du säga om den tid vi lever i?

”Det är en turbulent tid, men det är upp till oss att förstå den. Vi har alla ett ansvar; vi kan inte vara passiva, för vi vet vad som händer när vi är det. Bara genom att vara snäll mot någon kan vi förändra saker.”

”Som svart förstår du”

Intervjun äger rum strax före valet i USA. Steve McQueen är ingen **TRUMP**-anhängare, men skulle republikanerna vinna valet kommer han varken bli förvånad eller uppgiven.

”Jag har en stark tro på människan. Det finns ingen mening med att ge upp. Som svart förstår du dessa saker – för oss är ingenting chockerande. Det här är vad människor har gått igenom under lång tid.”

Är du en optimist?

”Man måste vara det, annars så kastar man sig från en bro. Jag har barn, jag måste vara optimist. Men vi kan inte bara hoppas – vi måste vara aktiva.”

Steve McQueen ser förvånad ut när Di Weekend frågar vad han ska göra med prispengarna på 600 000 kronor från Rolf Schock-priset, instiftat av den svensk-amerikanske filosofen med samma namn.

FILMPARET. Med hustrun Bianca Stigter, som också är regissör.

”Herregud ... jag tror att jag ska använda dem till ett annat konstverk.”

Hur ser du på pengars roll i samhället?

”Den är problematisk. Jag tycker att pengar har skadat mycket, inklusive kreativiteten. Pengar är ett verktyg för att göra något, för att gå bortom det materiella”, säger han och fortsätter:

”Men konst handlar numera ofta om affärer. Pengar får världen att snurra, men det måste finnas utrymme för experimenterande.”

Ogillar att vara kändis

Under intervjun försvinner Steve McQueen vid två tillfällen, men han återvänder och behåller sin vänliga, men något stränga attityd.

Du har varit väldigt produktiv. Arbetar du snabbt eller långsamt?

”Snabbt. Jag planterar frön. Vissa saker växer, medan andra vissnar och dör.”

Du är erkänd och har vunnit flera priser, bland annat en Oscar för filmen *12 Years a Slave*, en dramafilm baserad på en svart man som kidnappades i Washington och blev såld som slav. Hur har du påverkats av berömmelsen och makten en sådan utmärkelse kan ge?

”Det är inte trevligt. Det är inte min ’cup of tea’. Det handlar om mitt arbete, inte om mig”, svarar han.

» *Jag kommer från arbetarklassen – jag är inte van vid makt.*«

Hur förhåller du dig till din makt?

”Det är väldigt svårt. Jag är inte bekväm med den, men jag kan inte heller ignorera den. Jag kommer från arbetarklassen – jag är inte van vid makt.”

Vid ett vägskäl i karriären

Steve McQueen ogillar att människor tror sig veta vem han är, och han är rädd för att upprepa sig.

”Jag känner ju inte ens mig själv. Men jag vill inte vara nöjd. Så fort du lutar dig tillbaka blir du en maskin, som gör samma sak om och om igen” säger han.

Framöver ska Steve McQueen stanna upp och fundera på sitt nästa steg i karriären, för att undvika att upprepa sig själv.

”Jag står vid ett vägskäl. Jag har jobbat konstant sedan 2007, från filmen *Hunger* fram till nu. Jag behöver tvinga mig själv att stanna upp.”

”Om Bergman-folket bjuder in mig till Fårö kommer jag, eftersom jag inte kunde komma senast”. **DI**

KARIN GRUNDBERG
WOLODARSKI

karin.grundberg@di.se

